Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi,
Anadolu Journal of Agricultural Sciences

e-ISSN: 1308-8769, ANAJAS Ocak 2026, 41: 485-501

Van İli Sebzeciliğinde Üretici ve İşletme Profiline Yönelik Değerlendirmeler

Assessments Regarding Vegetable Producer and Agricultural Enterprise Profiles in Van Province

Süleyman GÜLDAL[1], Burcu TUNCER[2]

[1]Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı, Van, Türkiye
· **slyman3065@gmail.com** · ORCİD > 0009-0000-3718-1421

[2]Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Van, Türkiye
· **burcutuncer@yyu.edu.tr** · ORCİD > 0000-0002-4402-4536

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article
Geliş Tarihi/Received: 24 Mart/March 2026
Kabul Tarihi/Accepted: 11 Mayıs/May 2026
Yıl/Year: 2026 | **Cilt-Volume:** 41 | **Sayfa/Pages:** 485-501

Atıf/Cite as: Güldal, S., Tuncer, B. "Van İli Sebzeciliğinde Üretici ve İşletme Profiline Yönelik Değerlendirmeler" Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi, 41, Ocak 2026: 485-501.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Burcu TUNCER

Yazar Notu/Author Note: Bu çalışma, Prof. Dr. Burcu TUNCER danışmanlığında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde kabul edilen yüksek lisans tezinin bir bölümünden hazırlanmıştır.

https://doi.org/10.7161/omuanajas.1914801

VAN İLİ SEBZECİLİĞİNDE ÜRETİCİ VE İŞLETME PROFİLİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

ÖZ

Çalışmada, Van ilinin 6 ilçesinde (Gevaş, Edremit, Erciş, Tuşba, İpekyolu ve Muradiye) sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik yapıları ile işletme yapılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışma, Van ilinin 6 ilçesinde 2024 yılı çiftçi kayıt sistemine kayıtlı toplam 194 üreticiden oransal örnek hacmi formülüyle belirlenen 112 katılımcı ile yüz yüze anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS istatistik paket programında değerlendirilmiştir. Sebze üretimi yapan çiftçilere ilçeler bazında üretici profili ve işletme profilini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. Elde edilen bulgularda, sebze üreticilerinin %96.4'ünün erkek üreticilerden oluştuğu, üreticilerin %43.8'sinin 60 yaş üzeri, %45.5'inin ise 40-60 yaş arasında olduğu, eğitim düzeyi bakımından ise katılımcıların %49.1'inin ilkokul mezunu olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte sebze üreticilerinin %75'inin mahallelerde ikametgâh ettiği, %61.6'sının geniş aile yapısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Sosyal güvence bakımından ise, üreticilerin çoğunluğunun Bağ-Kur'a (%50) bağlı oldukları, %84.8'inde aile bireylerinin de üretime katıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların %41.1'inin Ziraat Odası'na, %41.1'inin ise hem Ziraat Odası hem de Tarım Kredi Kooperatifi'ne üyeliklerinin olduğu, %61.6'sının geçimlerrini çiftçilik yaparak sağladıkları tespit edilmiştir. Üreticilerin %62.5'i üretim alanlarından aylık ortalama 20.000-30.000 TL arasında gelir elde ettiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte sebze üreticilerinin %58'inin sebze yetiştiriciliği ile ilgili herhangi bir kursa katılmadığı saptanmıştır. Üreticilerinin %23.1'inin 20 dekar üzeri, %17.9'unun 6-10 dekar, %17.9'unun 3-4 dekar büyüklüğündeki alanlarda üretim yaptıkları ve katılımcıların %71.4'ünün kendi mülkleri üzerinde üretim yaptıkları tespit edilmiştir. Erciş ilçesinde üreticiye en fazla gelir getiren türler domates ve lahana, Gevaş ilçesinde taze fasulye, Muradiye ilçesinde ise lahana olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anket, Sosyodemografik, Sosyoekonomik, Üretim Alanı.

❋❋❋

https://doi.org/10.7161/omuanajas.1914801

ASSESSMENTS REGARDING VEGETABLE PRODUCER AND AGRICULTURAL ENTERPRISE PROFILES IN VAN PROVINCE

ABSTRACT

This study examines the demographic, socio-economic, and operational structures of vegetable producers in six districts of Van: Gevaş, Edremit, Erciş, Tuşba, İpekyolu, and Muradiye. Using a proportional sampling formula, 112 participants were selected from 194 producers registered in the 2024 Farmer Registry System. Data were collected through face-to-face surveys and analyzed via SPSS. The findings show that 96.4% of producers are male. Age distribution is concentrated among older groups, with 43.8% over age 60 and 45.5% between 40 and 60. Nearly half (49.1%) are primary school graduates. Most producers (75%) live in local neighborhoods, and 61.6% have large families. Regarding social security, 50% are affiliated with Bağ-Kur, and 84.8% involve family members in production. Membership in the Chamber of Agriculture is 41.1%, while another 41.1% belong to both the Chamber and Agricultural Credit Cooperatives. Farming is the primary livelihood for 61.6% of participants, with 62.5% earning an average monthly income of 20,000–30,000 TL. Notably, 58% have never attended a vegetable cultivation course. Land use varies: 23.1% farm over 20 decares, 17.9% farm 6–10 decares, and 17.9% farm 3–4 decares. Additionally, 71.4% of the participants conduct production on their own land.. Finally, the most profitable crops are tomatoes and cabbage in Erciş, green beans in Gevaş, and cabbage in Muradiye.

Keywords: Survey, Socio-demographic, Socio-economic, Production Area.

❋❋❋

1. GİRİŞ

Ülkemizde 7.789.447 dekar alanda toplam 31.589.309 ton açıkta sebze üretimi yapılmakta, Doğu Anadolu Bölgesi ise açıkta sebze üretiminde %3.8'lik payla (1.185.348 ton), üretim alanı bakımından da yine %4.3'lük payla (331.722 da) bölgeler arasında 7. sırada yer almaktadır (TÜİK, 2022, Tuncer ve Güldal, 2024). Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Van ilinde 2022 yılı TÜİK verilerine göre 28.143 dekar alanda 102.524 ton açıkta sebze üretimi yapılmaktadır. İl, bölge illeri arasında üretim bakımından Bitlis (232.585 ton), Elazığ (207.322 ton), Muş (171.337 ton), Erzincan (126.566 ton), Iğdır (111.626 ton) ve Malatya (103.085 ton) illerinden sonra 7. sırada yer almaktadır. Van ilinde açıkta sebze üretiminin yoğun olarak yapıldığı ilçeler ise sırasıyla Gevaş (45.410 ton), Erciş (24.357 ton), Edremit (18.409 ton), Merkez (9.742 ton) ve Muradiye (2.567 ton)'dir (TÜİK, 2022, Tuncer ve Güldal, 2024). Ürün deseni çeşitlilik göstermekle birlikte ilde en çok sırasıyla sofralık

domates (51.099 ton), sofralık hıyar (10.164 ton), taze fasulye (9.764 ton), kavun (7.035 ton), karpuz (6.694 ton), sivri biber (3.500 ton) ve beyaz lahana (8.162 ton) üretimi yapılmaktadır (TÜİK, 2022, Tuncer ve Güldal, 2024).

Farklı illerde farklı araştırıcılar tarafından, sebze üretim potansiyelinin belirlenmesine yönelik sebze üretim merkezleri ve işletmelerinde üreticilerle yüz yüze yapılmış anket çalışması sonuçlarını içeren çalışmalar bulunmaktadır (Akpınar ve Yalçın, 2001; Aktaş ve ark., 2002; Gül ve ark., 2004; Altıntaş ve Akçay, 2007; Yalçın ve Boz, 2007; Çıkman ve Yarba, 2008; Engindeniz ve ark., 2010; Geçmez, 2011; Büyükkalay, 2019). Altıntaş ve Akçay (2007), Tokat ili Erbaa ovasındaki tarım işletmelerinin optimum üretim planlarının belirlenmesi amacıyla 10 köyden 105 adet işletme ile anket çalışması yapmışlardır. Araştırma sonucunda, tarım işletmelerinin üretim kaynaklarından etkin bir şekilde yararlanamadığı ve kaynak kullanımı konusunda gerekli eğitimi almaları gerektiği belirlenmiştir. Akpınar ve Yalçın (2001), Kahramanmaraş ili Merkez ilçeye bağlı köylerdeki tarım işletmelerinin ekonomik yapıları ile yıllık faaliyet sonuçlarını incelemişlerdir. Tarım işletmelerinden anket yoluyla alınan cevaplar doğrultusunda işletmelerde ortalama arazi genişliğinin 28.89 dekar, ortalama çiftçi ailesi nüfusunun 7.03 kişi olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, dekara düşen işletme başarı ölçütlerinin işletme büyüklüğü ile ters orantılı olduğu, küçük işletmelerin daha başarılı çalıştıkları belirlenmiştir. Aktaş ve ark. (2002), Harran Ovası'nda sebze üretimi ve tarımsal yayım sorunlarını belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmada örnekleme yöntemi ile 5 köyde seçilen 48 denekle anket çalışması yapmışlardır. Araştırma sonucunda, üreticilerin örgütsüz ve işletmelerinin küçük olduğu, üretim tekniği konusundaki çalışmaların yetersiz ve işletme ekonomisi yayımının hiç yapılmadığı belirlenmiştir. Yapılan literatür taramaları sonucunda daha önce Van ili' nin sebzecilik potansiyelinin belirlenmesine yönelik bu tarz çalışmaların yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, Van ili' nin 6 ilçesinde (Erciş, Gevaş, Edremit, Tuşba, İpekyolu ve Muradiye) sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik özellikleri ile işletme profiline yönelik değerlendirmelerin yapılarak üretici profili ve işletme yapılarının mevcut durumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda elde edilen sonuçların, ilde sebzecilik faaliyetlerinin ön plana çıktığı ilçelerde projeksiyon, yönlendirme ve uygulamalarla üretim deseninde benzer özellik gösteren ilçelerde üretim desenini çeşitlendirmeye, ürün yönlendirmesinin yapılmasına, yeni sebze tür ve çeşitlerinin, yeni metot ve sebze üretim teknolojilerinin devreye sokulmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, 2024 yılında sebze yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı Van ilinin 6 ilçesinde (Erciş, Gevaş, Edremit, Muradiye, İpekyolu ve Tuşba) yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında birincil veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Birincil veriler, Van İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüklerinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı sebze üreticileriyle yapılan yüz yüze anket yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırmanın popülasyonunu, Van ilinin 6 ilçesinde (Erciş, Gevaş, Edremit, Muradiye, İpekyolu ve Tuşba) Tarım ve Orman Bakanlığı Van İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı toplam 194 sebze işletmesi oluşturmuştur. Bu işletmelerde anket yapılacak üreticilerin sayısının belirlenmesinde aşağıda belirtilen oransal örnek hacmi formülü kullanılmıştır (Newbold, 1995; Miran, 2002). Örnek hacmi hesaplanırken %90 güven aralığı ve %5 hata payı esas alınarak, örneğe girecek işletme sayısı Erciş ilçesinde 31, Gevaş ilçesinde 60, Edremit ilçesinde 8, Muradiye ilçesinde 3, İpekyolu ilçesinde 2, Tuşba ilçesinde 8 olmak üzere toplam 112 işletme olarak belirlenmiştir. Anket çalışmasında, sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik yapılarını belirlemeye yönelik 16 soru (yaş, eğitim, cinsiyet, ikametgâh, hane genişliği, aile bireylerinin üretime katılma durumu, geçim sağlama faaliyeti, üretimden memnuniyet durumu, sosyal güvence durumu, üreticilerin tarımsal kuruluşlara üyelik durumu vs.), tarımsal işletme profilini belirlemeye yönelik 6 soru (türler bazında toplam açıkta sebze arazi varlığı, arazinin mülkiyet durumu, üretim modeli vs.) olmak üzere toplam 22 kapalı uçlu formatında çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS istatistik paket programından yararlanılmıştır.

$$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)\sigma px^2 + p(1-p)}$$

n: Örnek hacmi

N: Popülasyondaki toplam üretici sayısı (194)

p: örneğe girecek üreticilerin oranı

αpx2: Varyansı vermektedir (0,0026)

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Üretici Profiline Yönelik Değerlendirmeler

Van ilinde sebzeciliğin yoğun olarak yapıldığı 6 ilçede (Erciş, Gevaş, Tuşba, Edremit, Muradiye ve İpekyolu) sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik özellikleri Çizelge 1'de verilmiştir. Ankete katılan tüm üreticilerin %96.4'ünü erkekler, %3.6'sını ise kadın üreticiler oluşturmuştur. Erciş, Muradiye ve İpekyolu

ilçelerinde sebze üreticilerinin tamamını erkekler oluşturmuştur. Kadın üreticilerin oranı Tuşba ve Edremit ilçelerinde %12.5, Gevaş ilçesinde ise bu oran %3.3 olarak bulunmuştur (Çizelge 1). Oysaki üretime aktif olarak katılan kadının tarımda görünür olması ve ön plana çıkması önem arz etmektedir. Çabuk (2024) tarafından, Ankara Ayaş ilçesinde sebze üretimi yapan kadın çiftçilerin üretime aktif olarak katıldıkları belirtilmiştir. Büyükkalay (2019), Antalya ili karpuz üreticilerinin %98.6'sının; Akın ve ark. (2018), Diyarbakır ili sera işletmelerinde sebze üreticilerinin tamamının erkek üreticilerden oluştuğunu bildirmiştir. Bu çalışma sonuçları çalışma bulgularımızla paralellik göstermektedir. Sebze üreticilerinin yaş dağılım oranları incelendiğinde ise; tüm üreticilerin %43.8'ini 60 yaş üzeri, %45.5'ini 40-60 yaş, %10.7'sini ise 20-40 yaş arası üreticiler oluşturmaktadır. Edremit (%50), Muradiye (%66.7) ve Gevaş (%50) ilçelerinde 60 yaş üstü üreticiler ön plandayken, İpekyolu (%100), Tuşba (%50) ve Erciş (%51.6) ilçelerinde 40-60 yaş aralığındaki üreticilerin daha fazla olduğu belirlenmiştir (Çizelge 1). Büyükkalay (2019), Antalya ili karpuz üreticilerinin çoğunluğunun (%44.28) 46-60 yaş aralığında olduğunu, ancak daha genç yaş grubundaki (31-45 yaş) üreticilerin de sayısının (%40) fazla olduğunu bildirmiştir. Akın ve ark. (2018), Diyarbakır ili sera işletmelerinde üreticilerin %44.4'ünün 41-50 yaş, Akın ve ark. (2017) ise Diyarbakır ili açıkta sebze üreticilerinin %28.8'inin 41-50 yaş, %27.5'unun 31-40 yaş aralığında olduğunu belirtmişlerdir. Van ili ilçelerinde ise sebze üreticilerinin çoğunluğunun yaş aralığı 40-60 yaş ya da 60 yaş üstü olarak belirlenmiş, genç çiftçi sayısının ise oldukça az olduğu görülmüştür. Bu nedenle farklı araştırıcıların yaptıkları bu çalışma sonuçları çalışmamızdan elde edilen bulgularla uyumlu bulunmamıştır.

Ankete katılan sebze üreticilerinin eğitim durumuna bakıldığında; %49.1'inin ilkokul mezunu, %14.3'ünün ortaokul mezunu, %18.8'inin lise mezunu, %2.7'sinin ön lisans mezunu, %3.6'sının üniversite mezunu, %11.6'sının ise okuryazar olmadığı saptanmıştır. Tuşba ve Edremit ilçelerinde eğitim düzeyinin daha yüksek olduğu, Gevaş (%56.7), Erciş (%51.6) ve İpekyolu ilçelerinde (%50) katılımcıların çoğunluğunun ilkokul düzeyinde eğitim aldığı, Muradiye ilçesinde ise katılımcıların %66.7'sinin okuryazar olmadığı tespit edilmiştir (Çizelge 1). Büyükkalay (2019), Antalya ili karpuz üreticilerinin %31.4'ünün lise, %24.3'ünün ortaokul ve ilkokul düzeyinde eğitim aldığını, okuryazar olmayan üretici sayısının ise oldukça düşük (%1.4) olduğunu; Akın ve ark. (2017), Diyarbakır ili sebze üreticilerinin %56.8'inin ilköğretim, %28.8'inin ortaöğretim mezunu olduğunu bildirmiştir. Çalışma sonuçlarınız, Büyükkalay (2019)'unun sonuçları ile uyumlu bulunmazken, Akın ve ark. (2017)'nin sonuçları ile benzerlik göstermiştir.Sebze üreticilerinin ikametgâh durumlarına bakıldığında; katılımcıların %75'inin mahalle, %14.3'ünün il merkezi, %8.9'unun ilçe merkezi, %1.8'inin ise köylerde ikametgâh ettiği belirlenmiştir. İlçeler bazında ise; Erciş (%71), Gevaş (%81.7) ve Edremit (%62.5) ilçelerinde katılımcıların çoğunluğunun, Muradiye ilçesinde ise katılımcıların tamamının mahallede ikametgâh ettiği saptanmıştır (Çizelge 1). Hanede yaşayan kişi sayısının; %61.6'sında 6 ve üzeri, %33'ü 4-6, %5.4'ünü ise 2-4 kişi olduğu tespit edilmiştir. Büyükkalay

(2019), Antalya ili karpuz üreticilerinde, katılımcıların %50'sinde hane genişliğinin 4 kişi olduğunu saptamıştır. Oysaki Van ili sebze üreticilerinde geniş aile yapısı (6 kişi ve üzeri) ön plana çıkmıştır. Üreticilerin %50' sinin Bağ-Kur'a, %25.9'unun SSK'ya, %8.9'unun Emekli Sandığı'na, %1.8'inin ise Tarım Sigortası'na bağlı olduğu, %13.4'ünün ise sosyal güvencelerinin olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca sosyal güvence durumu bakımından, Muradiye (%66.7), Gevaş (%56.6) ve Erciş (%54.8) ilçeleri üreticilerinin çoğunluğunun Bağ-Kur'lu olduğu saptanmıştır (Çizelge 1).

Çizelge 1. Van ili ve ilçelerinde sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik yapıları

Table 1. *The socio economic and demographic profiles of vegetable producers across the districts of Van province*

Özellikler	Erciş		Gevaş		Edremit		Muradiye		Tuşba		İpekyolu		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Cinsiyet dağılımı														
Kadın	-	-	2	3.3	1	12.5	-	-	1	12.5	-	-	4	3.6
Erkek	31	100	58	96.7	7	87.5	3	100	7	87.5	2	100	108	96.4
Yaş aralığı														
20-40	3	9.7	4	6.7	1	12.5	1	33.3	3	37.5	-	-	12	10.7
40-60	16	51.6	26	43.3	3	37.5	-	-	4	50.0	2	100	51	45.5
60 yaş ve üzeri	12	38.7	30	50.0	4	50.0	2	66.7	1	12.5	-	-	49	43.8
Eğitim durumu														
Okuryazar değil	3	9.7	5	8.3	2	25.0	2	66.7	1	12.5	-	-	13	11.6
İlkokul	16	51.6	34	56.7	1	12.5	1	33.3	2	25.0	1	50.0	55	49.1
Ortaokul	6	19.4	9	15.0	1	12.5	-	-	-	-	-	-	16	14.3
Lise	6	19.4	10	16.6	2	25.0	-	-	2	25.0	1	50.0	21	18.8
Ön lisans	-	-	2	3.3	-	-	-	-	1	12.5	-	-	3	2.7
Üniversite	-	-	-	-	2	25.0	-	-	2	25.0	-	-	4	3.6
İkametgâh durumu														
İl merkezi	-	-	10	16.7	1	12.5	-	-	4	50.0	1	50.0	16	14.3
İlçe merkezi	7	22.6	1	1.7	2	25.0	-	-	-	-	-	-	10	8.9
Köy	2	6.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1.8
Mahalle	22	71.0	49	81.7	5	62.5	3	100	4	50.0	1	50.0	84	75.0
Ailedeki birey sayısı														
2-4 kişi	-	-	2	3.3	3	37.5	-	-	1	12.5	-	-	6	5.4
4-6 kişi	11	35.5	18	30.0	2	25.0	1	33.3	3	37.5	2	100	37	33.0
6 kişi ve üzeri	20	64.5	40	66.7	3	37.5	2	66.7	4	50.0	-	-	69	61.6
Sosyal güvence														
Tarım Sigortası	-	-		-	1	12.5	-	-	1	12.5	-	-	2	1.8
Bağ-Kur	17	54.8	34	56.6	2	25.0	2	66.7	1	12.5	-	-	56	50.0
Emekli Sandığı	2	6.5	4	6.7	2	25.0	-	-	2	25.0	-	-	10	8.9
SSK	7	22.6	16	26.7	1	12.5	1	33.3	3	37.5	1	50.0	29	25.9
Yok	5	16.1	6	10.0	2	25.0	-	-	1	12.5	1	50.0	15	13.4

n: Katılımcı sayısı

Ankete katılan sebze üreticilerinin %84.8'inin aile bireylerinin üretime katıldığı tespit edilmiştir. Muradiye ve İpekyolu ilçelerinde ankete katılan üreticilerin tamamında aile bireylerinin üretime katıldığı, Gevaş, Erciş ve Edremit ilçelerinde ise aile bireylerinin üretime katılma oranlarının sırasıyla %91.7, %87.1 ve %75 olduğu belirlenmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Van ili ve ilçelerinde üretici profiline yönelik bazı özelliklerin dağılımı

Table 2. *Distribution of some characteristics related to the producer profile in the districts of Van province*

Özellik	Erciş		Gevaş		Edremit		Muradiye		Tuşba		İpekyolu		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aile bireylerinin üretime katılma durumu														
Katılıyor	27	87.1	55	91.7	6	75.0	3	100	2	25.0	2	100	95	84.8
Katılmıyor	4	12.9	5	8.3	2	25.0	-	-	6	75.0	-	-	17	15.2
Tarımsal kuruluşlara üyelik														
Z.O	12	38.7	26	43.3	3	37.5	-	-	4	50.0	1	50.0	46	41.1
T.K.K	-	-	1	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.9
Z.O ve T.K.K	13	41.9	21	35.0	4	50.0	3	100	4	50.0	1	50.0	46	41.1
Z.O, T.K.K, ve S.B	2	6.5	1	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2.7
Üyeli yok	4	12.9	11	18.3	1	12.5	-	-	-	-	-	-	16	14.3
Üreticilerin geçim sağlama faaliyeti														
Çiftçilik	18	58.1	38	63.3	7	87.5	2	66.7	3	37.5	1	50.0	69	61.6
Memurluk	-	-	2	3.3	-	-	-	-	2	25.0	-	-	4	3.6
Tarım dışı işçilik	6	19.4	7	11.7	1	12.5	-	-	-	-	-	-	14	12.5
Diğer	7	22.6	13	21.7	-	-	1	33.3	3	37.5	1	50.0	25	22.3
Üretim alanından elde edilen aylık ortalama gelir														
10000-20000 TL	5	16.1	8	13.3	2	25.0	-	-	-	-	-	-	15	13.4
20000-30000 TL	17	54.8	39	65.0	3	37.5	3	100	6	75.0	2	100	70	62.5
30000 TL üzeri	9	29.0	13	21.7	3	37.5	-	-	2	25.0	-	-	27	24.1
Sebze yetiştiriciliği ile ilgili kursa katılım														
Evet	11	35.5	25	41.7	2	25.0	-	-	7	87.5	2	100	47	42.0
Hayır	20	64.5	35	58.3	6	75.0	3	100	1	12.5	-	-	65	58.0

n: Katılımcı sayısı, Z.O: Ziraat Odası, T.K.K: Tarım Kredi Kooperatifi, S.B: Sulama Birliği

Van ili ilçelerinde aile bireylerinin üretime katılma durumunun oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Büyükkalay (2019) tarafından Antalya ili karpuz üreticilerinde yapılan çalışmada ise, katılımcıların %56.8'inde annenin, %26.7'sinde ise çocukların üretime katıldığı saptanmıştır. Van ili ilçelerinde katılımcıların %41.1'inin Ziraat Odası'na, %41.1'inin hem Ziraat Odası hem de Tarım Kredi Kooperatifi'ne, %2.7'sinin Ziraat Odası, Tarım Kredi Kooperatifi ve Sulama Birliği'ne, %0.9'unun ise yalnızca Tarım Kredi Kooperatifi'ne üyeliğinin olduğu, %14.3'ünün

ise herhangi bir tarımsal kuruluşa üyeliğinin bulunmadığı saptanmıştır. İlçeler bazında inceleme yapıldığında ise; Muradiye ilçesinde üreticilerin tamamının hem Ziraat Odası hem de Tarım Kredi Kooperatifi'ne üye olduğu, Edremit ve Erciş ilçelerinde ise yine bu üyelik tipinin sırasıyla %50 ve %41.9 oranlarıyla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Gevaş ilçesi üreticilerinin ise büyük çoğunluğunun (%43.3) sadece Ziraat Odası üyeliğinin olduğu belirlenmiştir (Çizelge 2). Bu bağlamda, Van ili sebze üreticilerinde tarımsal kuruluşlara üyelik durumunun oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Akın ve ark. (2017) tarafından Diyarbakır ili sebze üreticilerinde yapılan çalışmada ise; üretici örgütlerine üyelik durumunun oldukça düşük olduğu, ankete katılan üreticilerin %87.5'unun herhangi bir yere üyeliklerinin olmadığı belirtilmiştir. Üreticilerin geçim sağlama faaliyetlerine bakıldığında, sebze üreticilerinin %61.6'sının çiftçilik, %3.6'sının memurluk, %12.5'unun tarım dışı işçilik, %22.3'ünün ise diğer yollarla geçimlerini sağladıkları tespit edilmiştir. İlçeler bazında incelemede ise; Edremit (%87.5), Muradiye (%66.7), Gevaş (%63.3) ve Erciş (%58.1) ilçelerinde sebze üreticilerinin çoğunluğunun geçimlerini çiftçilik yaparak sağladığı saptanmıştır (Çizelge 2). Akın ve ark. (2017) tarafından yapılan çalışmada, Diyarbakır ili sebze üreticilerinin çoğunluğunun (%92.5) geçim kaynaklarının çiftçilik olduğu bildirilmiştir. Bu çalışma sonucu, bizim çalışma sonucumuz ile uyumlu bulunmuştur. Üreticilerin %62.5'i üretim alanlarından aylık ortalama 20.000-30.000 TL, %24.1'i 30.000 TL üzeri, %13.4'ü ise 10.000-20.000 TL arasında gelir elde ettiklerini belirtmişlerdir. İlçeler bazlı incelemede ise; Muradiye ve İpekyolu ilçelerinde ankete katılan sebze üreticilerin tamamının, Erciş ilçesi üreticilerinin %54.8'inin, Gevaş içesi üreticilerinin %65'inin, Tuşba ilçesi üreticilerinin %75'inin üretim alanlarından aylık ortalama 20.000-30.000 TL gelir elde ettikleri saptanmıştır (Çizelge 2). Bununla birlikte sebze üreticilerinin %58'inin sebze yetiştiriciliği ile ilgili herhangi bir kursa katılmadığı, %42'sinin ise katılım sağladığı saptanmıştır. İlçeler bazında katılım oranları incelendiğinde; en yüksek katılım oranının %100 oranla İpekyolu ilçesinde olduğu, bunu %87.5 oranla Tuşba ilçesinin izlediği, Muradiye ilçesi üreticilerinin ise tamamının sebze yetiştiriciliği ile ilgili herhangi bir kursa katılmadığı belirlenmiştir (Çizelge 2). Katılımcıların toplam yıllık gelir içerisinde sebze türlerinin üretiminden elde ettikleri gelirin payı ilçeler bazında Şekil 1 ve 2' de özetlenmiştir.

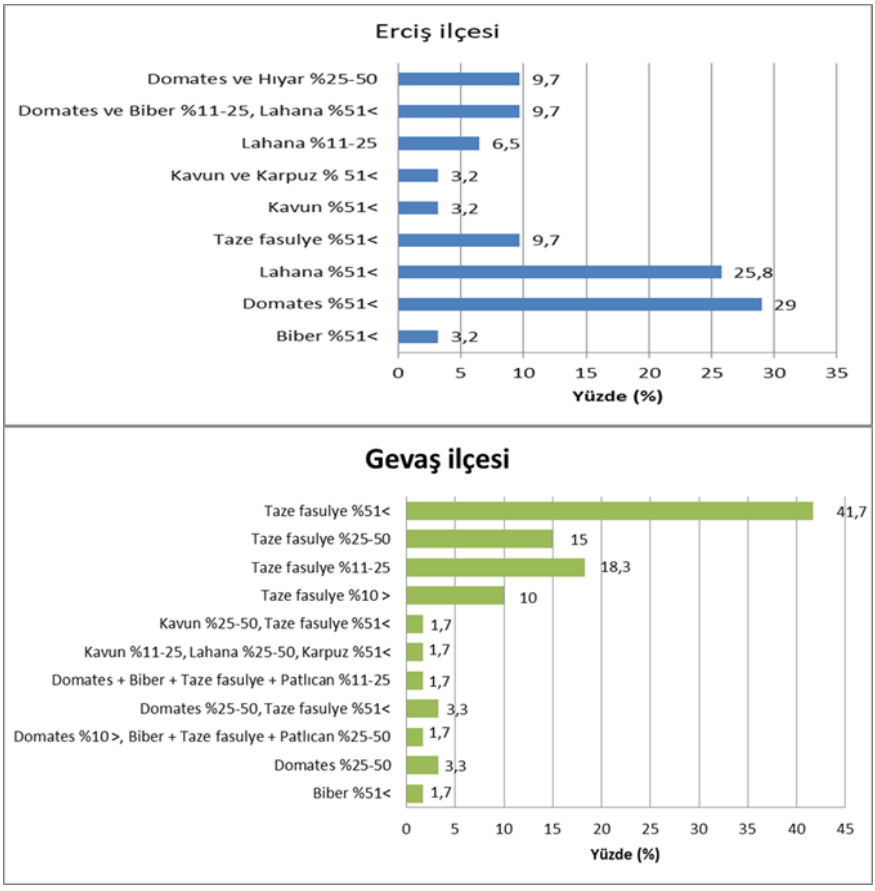

Şekil 1. Erciş ve Gevaş ilçesi üreticilerinin toplam yıllık gelirleri içerisinde sebze türlerinin üretiminden elde ettikleri gelirin payı

Figure 1. *The ratio of vegetable-related income relative to total annual revenue (the districts of Erciş and Gevaş)*

https://doi.org/10.7161/omuanajas.1914801

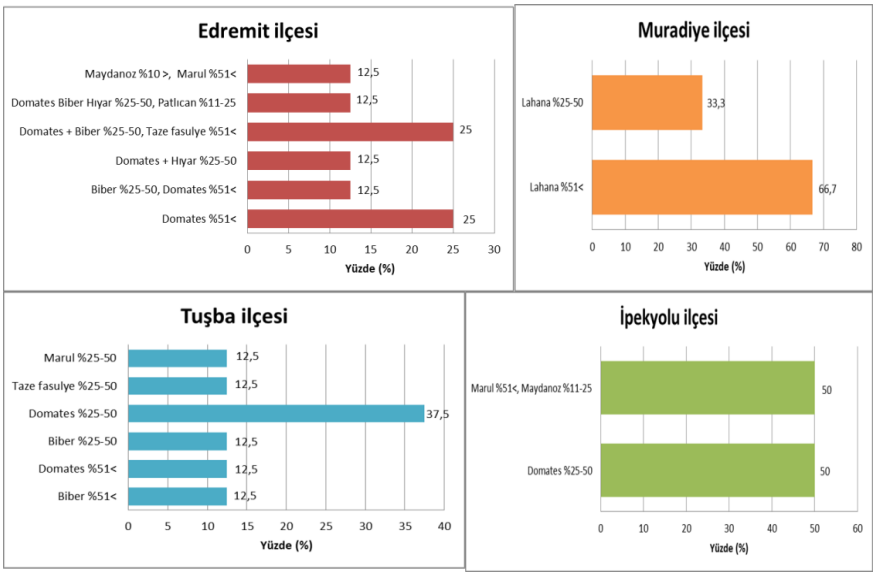

Şekil 2. Diğer ilçelerde üreticilerinin toplam yıllık gelirleri içerisinde sebze türlerinin üretiminden elde ettikleri gelirin payı

Figure 2. *The ratio of vegetable-related income relative to total annual revenue (other districts)*

Erciş ilçesinde üreticilerin %29'u domates, %25.8'i lahana; Gevaş ilçesinde ise üreticilerin %41.7'sinin taze fasulye üretiminden elde ettikleri gelirin yıllık gelirlerinin %51'inden fazlasını oluşturduğu belirlenmiştir (Şekil 1). Edremit ilçesi üreticilerinin %25'inin sadece domates üretiminden elde ettikleri gelir yıllık gelir içinde %51'in üstünde bir paya sahipken, diğer %25'lik üretici grubunda domates ve biber üretiminden elde edilen gelirin yıllık gelirin %25-50'sini oluşturduğu, taze fasulye üretiminden elde edilen gelirin ise yıllık gelir içindeki payının %51'den fazla olduğu tespit edilmiştir (Şekil 2). Tuşba ilçesi üreticilerinin büyük çoğunluğu (%37.5) sadece domates üretiminden elde ettikleri gelirin yıllık gelirlerinin %25-50'sini oluşturduğunu; Muradiye ilçesi üreticilerinin %66.7'si lahana üretiminden elde edilen gelirin toplam yıllık gelirleri içerisinde önemli bir paya (%51'in üstünde) sahip olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 2). İpekyolu ilçesinde katılımcıların yarısı domates üretiminden elde ettikleri gelirin yıllık gelirleri içerisinde %25-50'lik bir paya sahip olduğunu, diğer yarısı ise maruldan elde ettikleri gelirin %51'in üzerinde, maydanoz üretiminden elde ettikleri gelirin ise yıllık gelir içindeki payının %11-25 arasında olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 2).

Sebze türleri ve ilçeler bazında üreticilerin yetiştiriciliğe eğilimleri Şekil 3 ve 4' de detaylı olarak sunulmuştur. Erciş ilçesi lahana üreticilerinin %6.5'i üretimlerini azaltmayı düşünürken, Gevaş ilçesi taze fasulye üreticilerinin %6.6'sının üretimi bırakma, %5'inin ise üretimi azaltma eğiliminde olduğu belirlenmiştir (Şekil 3). Bunların dışında, tüm ilçelerde ankete katılan üreticilerin büyük çoğunluğu üretim yaptıkları sebze türlerini fırsat olursa artırma ya da mevcut haliyle devam ettirme eğiliminde olduklarını belirtmişlerdir (Şekil 3 ve 4). Erciş ilçesinde katılımcıların %16.1'i domates, %16.1'i lahana üretimini fırsat olursa artırma eğiliminde olurken, Gevaş ilçesinde ise üreticilerin büyük çoğunluğunun (%60) taze fasulye üretimini mevcut haliyle devam ettirme, %13.4'ünün ise fırsat olursa üretimlerini artırma eğiliminde oldukları tespit edilmiştir (Şekil 3).

3.2. İşletme Profiline Yönelik Değerlendirmeler

İlçelere göre açıkta sebze üretim alanları Çizelge 3' de özetlenmiştir. Açıkta sebze üretim alanları incelendiğinde; üreticilerin %23.1'inin 20 dekar üzeri, %11.6'sının 10-20 dekar, %17.9'unun 6-10 dekar, %8.9'unun 5-6 dekar, %17.9'unun 3-4 dekar, %16.1'inin 1-2 dekar, %4.5'unun ise 1 dekar üzeri alanlarda üretim yaptıkları tespit edilmiştir (Çizelge 3). Erciş ilçesi sebze üreticilerinin %38.7'si, Edremit ilçesi üreticilerinin %37.5'u, Muradiye ilçesinde %66.7'si, Gevaş ilçesinde %6.7'si, Tuşba ve İpekyolu ilçeleri katılımcılarının ise %50'si 20 dekar üzeri alanlarda üretim yaptıklarını belirtmişlerdir. Gevaş ilçesinde ise üretim alanlarının diğer ilçelere göre daha küçük ölçekte olduğu saptanmıştır. Gevaş ilçesinde ankete katılan sebze üreticilerinin %23.3'ünün 1-2 dekar, %23.3'ünün ise 6-10 dekar, %18.3'ünün 3-4 dekar, %15' inin 5-6 dekar büyüklüğündeki alanlarda üretim yaptıkları belirlenmiştir (Çizelge 3). Geçmez (2011) tarafından yapılan çalışmada, Diyarbakır ili sebze üreticilerinin %38.1'inin 7 da ve üzeri, %23.8'inin 1-2 da, %18.8'inin 3-4 da, %12.5'unun ise 5-6 da büyüklüğündeki alanlarda yetiştiricilik yaptıkları belirtilmiştir. Van ili ilçelerinde yürüttüğümüz çalışmada ise sebze üreticilerinin büyük çoğunluğunun daha geniş alanlarda üretim yaptıkları belirlenmiştir. Bu nedenle Geçmez (2011)'in bulguları ile çalışmamızdan elde edilen bulgular benzerlik göstermemektedir.

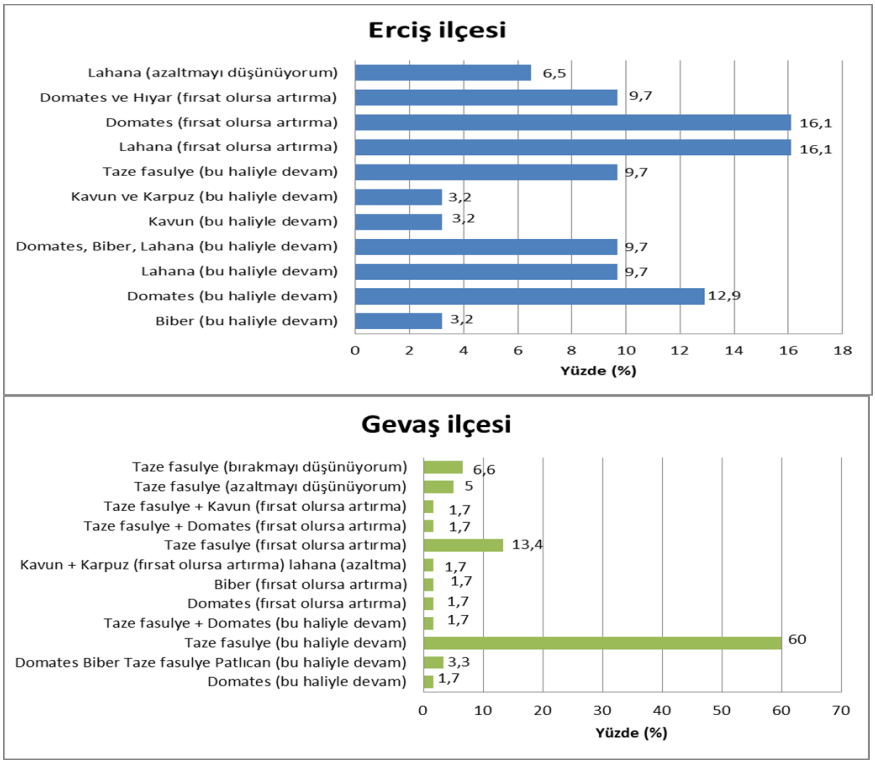

Şekil 3. Erciş ve Gevaş ilçesi üreticilerinin sebze türlerinin üretimini yapma eğilimleri

Figure 3. *The propensity of producers to engage in the production of vegetable varieties (Erciş and Gevaş)*

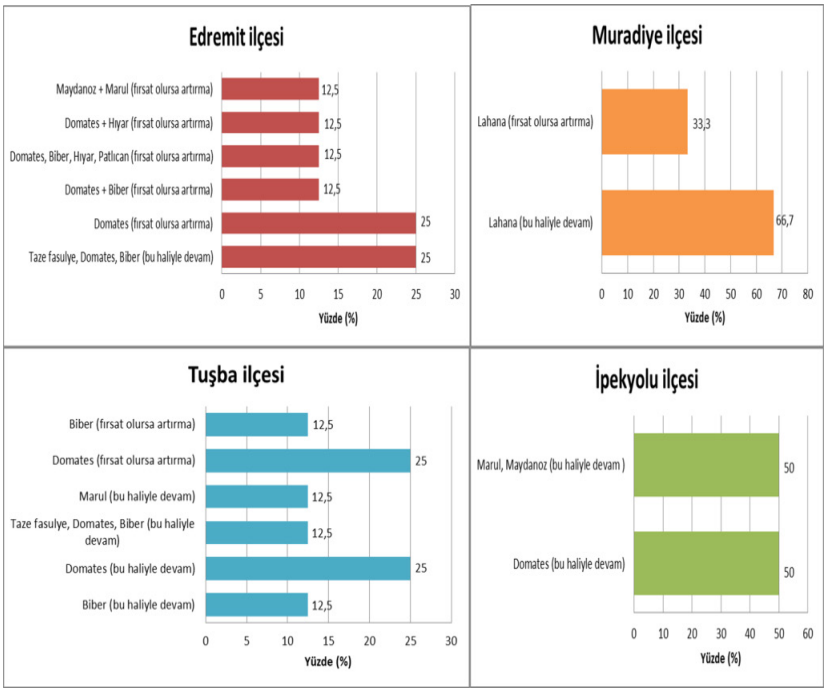

Şekil 4. Diğer ilçelerde üreticilerinin sebze türlerinin üretimini yapma eğilimleri

Figure 4. *The propensity of producers to engage in the production of vegetable varieties (other districts)*

Sebze üretim alanlarının mülkiyet durumu değerlendirildiğinde, katılımcıların %71.4'ünün kendi mülkleri, %20.6'sının kiralık alan, %8'inin ise hem kiralık alan hem de kendi mülkleri üzerinde üretim yaptıkları tespit edilmiştir. Erciş ilçesinde sebze üreticilerinin %77.4'ü, Gevaş ilçesinde %75'i, Muradiye ve İpekyolu ilçelerinde ise üreticilerin tamamı açıkta üretim alanlarının kendi mülkü olduğunu belirtmişlerdir (Çizelge 3). Açıkta üretim alanları türler bazında değerlendirildiğinde; Tuşba ilçesi üreticilerinin %37.5'inin domates (10 da<), Muradiye ilçesi üreticilerinin ise tamamının lahana (10 da<) üretim alanına sahip olduğu belirlenmiştir (Şekil 5). Erciş ilçesinde ankete katılan sebze üreticilerinin %16.1'inin lahana (10 da<), %12.9'unun domates (3-4 da), %9.7'sinin lahana (1-2 da), %9.7'sinin domates (10 da<), %9.7'sinin taze fasulye (10 da<) üretim alanlarına sahip olduğu saptanmıştır (Şekil 6). Gevaş ilçesinde taze fasulye üretim alanları incelendiğinde ise, üreticilerin %23.3'nün 1-2 da, %18.3'ünün 6-10 da, %16.7'sinin 3-4 da, %13.3'ünün 5-6 da üretim alanları olduğu tespit edilmiştir (Şekil 6).

Çizelge 3. Van ili ve ilçelerinde tarımsal işletme profiline yönelik bazı özellikler

Table 3. *Some characteristics of agricultural enterprise profiles in the districts of Van province*

Özellik	Erciş		Gevaş		Edremit		Muradiye		Tuşba		İpekyol		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Açıkta sebze üretim alanı (dekar)														
< 1 dekar	-	-	5	8.3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4.5
1-2 dekar	4	12.9	14	23.3	-	-	-	-	-	-	-	-	18	16.1
3-4 dekar	6	19.4	11	18.3	-	-	-	-	2	25.0	1	50.0	20	17.9
5-6 dekar	-	-	9	15.0	-	-	-	-	1	12.5	-	-	10	8.9
6-10 dekar	4	12.9	14	23.3	2	25.0	-	-	-	-	-	-	20	17.9
10-20 dekar	5	16.1	3	5.0	3	37.5	1	33.3	1	12.5	-	-	13	11.6
< 20 dekar	12	38.7	4	6.7	3	37.5	2	66.7	4	50.0	1	50.0	26	23.1
Sebze üretim alanlarının mülkiyet durumu														
Kendi mülküm	24	77.4	45	75.0	3	37.5	3	100	3	37.5	2	100	80	71.4
Kiralık alan	3	9.7	14	21.7	3	37.5	-	-	3	37.5	-	-	23	20.6
Kendi mülkü + kiralık	4	12.9	1	1.7	2	12.5	-	-	2	25.0	-	-	9	8.0

n: Katılımcı sayısı

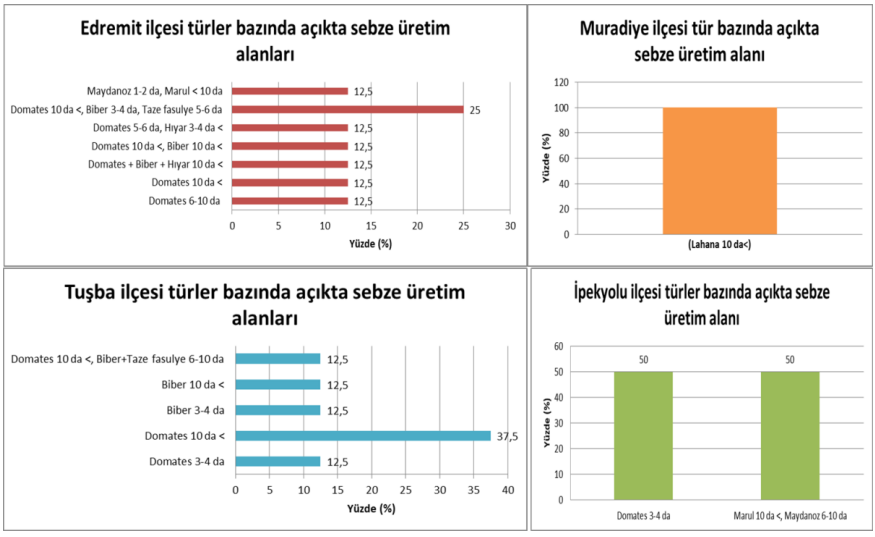

Şekil 5. Diğer ilçelerde türler bazında açıkta sebze üretim alanları (dekar)

Figure 5. *Open-field vegetable production areas (decare) (other districts)*

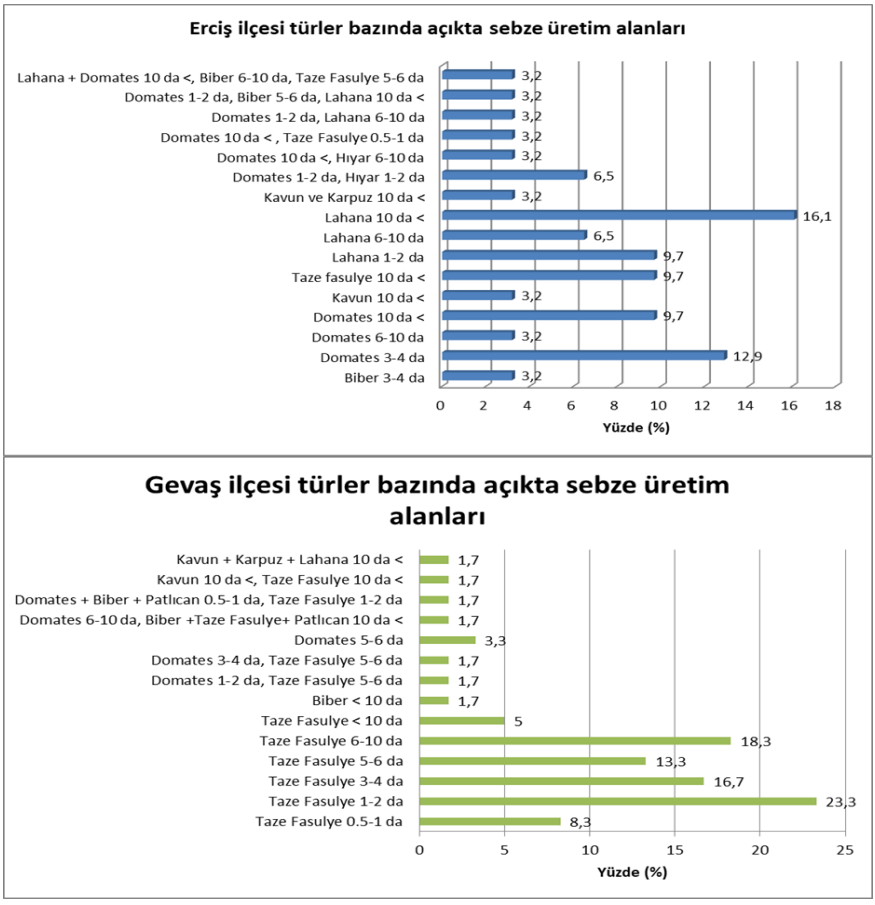

Şekil 6. Erciş ve Gevaş ilçeleri türler bazında açıkta sebze üretim alanları (dekar)

Figure 6. *Open-field vegetable production areas (decare) (the districts of Erciş and Gevaş)*

4. SONUÇ

Bu çalışmada, Van ilinde sebzecilik faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı ilçelerde sebze üreticilerinin sosyo ekonomik ve demografik özellikleri ile sebze işletmelerinin yapısal özellikleri ortaya konulmuştur. Yapılan bu araştırma, Van ilinde sebzecilik potansiyelinin araştırılmasına yönelik ilk çalışma olmasından dolayı önem taşımaktadır. Çalışmadan elde edilen bulguların Van ili sebzeciliğinin gelişmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Van ili ilçeleri genelinde üreticilerin çoğunun yaş aralığı 40-60 yaş ya da 60 yaş üstü olarak belirlenmiş, genç çiftçi sayısının oldukça az olduğu, eğitim düzeyi açısından ise katılımcıların çoğunun ilkokul mezunu olduğu ya da okur-yazar olmadığı saptanmıştır. Oysaki ildeki seb-

ze üretimi cazip hale getirilerek genç nüfus aralığındaki eğitimli çiftçilerin, ziraat mühendislerinin de üretime katılımı sağlanarak ildeki işsizlik oranlarının düşmesine katkı sağlayacağı da bir gerçektir. Ziraat Odası ve Tarım Kredi Kooperatifi gibi kanallar aracılığıyla çiftçilerin örgütlenme düzeyi niceliksel olarak yüksek bulunmasına rağmen örgütlerin işlevlerinin düşük olduğu da aşikârdır.

Üretim aşamasında çiftçilerin herhangi bir kursa katılım oranlarının düşük olduğu görülmüştür. Oysaki uzman kişilerden alınabilecek bilgi, yetiştiricilik sürecinde karşılaşılabilecek olası sorunların olumsuz etkisini azaltmaya katkı sağlayacaktır. Açıkta sebze üretim alanları değerlendirildiğinde; Erciş, Tuşba, Edremit ve Muradiye ilçeleri sebze üreticilerinin çoğunluğunun daha büyük ölçekli (20 da ve üzeri) alanlarda üretim yaptığı, Gevaş ilçesi üreticilerinin açıkta sebze üretim alanı bakımından daha küçük ölçekli ve üretim alanlarının dağınık yapıya sahip olduğu görülmüştür. Küçük ölçekli ve dağınık yapıdaki aile işletmelerinde teknoloji ya hiç kullanılamamakta ya da son derece sınırlı düzeyde kullanılmakta ve bu durum sebze üretiminde önemli bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ayrıca ilde sebze üreticilerinin lahana üretimi dışında diğer kışlık sebze türlerinin üretimine de ağırlık vererek, ürün çeşitliğini artırmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Etik

Bu çalışma için etik kurul onayı, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Yayın Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Karar no: 2023/08-01; Karar tarihi: 13/12/2023)

Yazar Katkı Oranları

Çalışmanın Tasarlanması: SG (%30), BT(%70)

Veri Toplanması: SG (%80), BT (%20)

Veri Analizi: SG (%20), BT (%80)

Makalenin Yazımı: SG (%10), BT (%90)

Makalenin Gönderimi ve Revizyonu: BT (%100)

KAYNAKLAR

Akın, S., Pirinç, V., Gökova, S., Kara, A. 2017. Sebze üreticilerinin tarımsal yayım çalışmalarından faydalanma düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar: Diyarbakır örneği. Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7(1): 329-336.

Akın, S., Kara, A., Pirinç, V., Aktürk, Z. 2018. Diyarbakır'da sera işletmelerinin durum analizi. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7(2): 95-101.

Akpınar, M. G., Yalçın Ö. F. 2001. Kahramanmaraş ili merkez ilçesi dağ ve orman köyleri tarım işletmelerinin ekonomik analizi. Fen ve Mühendislik Dergisi, 4(1): 118-128.

Aktaş, Y., Pakyürek, A. Y., Hacıalibeyoğlu, N. 2002. Harran Ovası'nda sebze üretimi ve tarımsal yayım ve sorunları. Türkiye V. Tarım Ekonomisi Kongresi, 426-432, 18-20 Eylül, Erzurum, Türkiye.

Altıntaş, G., Akçay, Y. 2007. Tokat ili Erbaa ovasındaki tarım işletmelerinin optimum üretim planlarının belirlenmesi üzerine bir araştırma. Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 24(2): 19-31.

Büyükkalay, H. 2019. Antalya ilinde karpuz üretimi ve pazarlama yapısı, Yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 71s, Antalya, Türkiye.

Çabuk, Ç. 2024. Sebze üretiminde kadınların iş gücüne ve kararlara katılımını etkileyen faktörlerin analizi; Ankara ili Ayaş ilçesi örneği. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 123s, Konya, Türkiye.

Çıkman, E., Yarba, M. M. 2008. Harran Ovası'nda sebze yetiştiriciliğinde karşılaşılan bitki koruma sorunları. Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 12(1): 7-12.

Engindeniz, S., Yılmaz, İ., Durmuşoğlu, E., Yağmur, B., Eltez, Z. R., Demirtaş, B., Engindeniz, D., Tatarhan, A. H. 2010. Sera sebzelerinin karşılaştırmalı girdi analizi. Ekoloji, 19(74): 122-130.

Geçmez, S. 2011. Diyarbakır sebze üretim merkezlerinde sebzecilik potansiyelinin belirlenmesi, Yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 130s, Diyarbakır, Türkiye.

Gül, A., Işık, H., Gül, M., Solmaz İ., Sarı, N. 2004. Adana ilinde karpuz üretim maliyetleri ve pazarlama yapısı. V. Sebze Tarımı Sempozyumu, 338-344, Çanakkale, Türkiye.

Miran, B. 2002. Temel İstatistik, Ege Üniversitesi Matbaası, İzmir, 2002.

Newbold, P. 1995 Statistics for business and economics, prentice-hall international, New Jersey.

Tuncer, B., Güldal, S. 2024. Doğu Anadolu Bölgesi' nin açıkta sebze üretim potansiyeli. In: Doç. Dr. Burcu Tuncer (Editör). Tarım, Orman ve Su Bilimlerinde Yeni Çalışmalar. Duvar Yayınları, İzmir, s. 35-57.

TÜİK. (2022). https://www.tuik.gov.tr/. (Erişim Tarihi: 09.08.2023)

Yalçın, M., Boz, İ. 2007. Kumluca ilçesinde seralarda üreticilerin kullandıkları bilgi kaynakları. Bahçe, 36(1-2): 1-10.

Dergi Kurulları

İmtiyaz Sahibi

FA

Prof. Dr. Fatma Aydın
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, REKTÖRLÜK

Dermatoloji

Baş Editör

Prof. Dr. Ahmet Öztürk
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSITESI | ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

Ziraat, Veterinerlik ve Gıda Bilimleri, Meyve Yetiştirme ve Islahı

Baş Editör Yardımcısı

Prof. Dr. Umut Sami Yamak
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Kanatlı Hayvan Yetiştirme ve Islahı

Alan/Bölüm Editörleri

Doç. Mehmet Tütüncü
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı, Bahçe Bitkileri Yetiştirme ve Islahı (Diğer), Sera Bitkileri Yetiştirme ve Islahı, Tarımsal Biyoteknoloji, Bitki Doku ve Organ Kültürü

HA

Prof. Dr. Hasan Murat Aksoy

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Fitopatoloji

Doç. Hasan Akay

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, ZİRAAT FAKÜLTESİ

Endüstri Bitkileri, Organik Tarım , Tahıllar ve Yemeklik Tane Baklagiller, Tarımda Bitki Islahı , Hububat Teknolojisi

Doç. Uğur Başer

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, FACULTY OF AGRICULTURE, DEPARTMENT OF AGRICULTURAL ECONOMICS

Sürdürülebilir Tarımsal Kalkınma, Ziraat, Veterinerlik ve Gıda Bilimleri, Tarım Ekonomisi, Tarım Ekonomisi, Tarım Politikaları

AT

Prof. Dr. Alper Taner

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, AGRICULTURAL FACULTY

Hassas Tarım Teknolojileri, Tarım Makineleri

Prof. Dr. Levent Mercan
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, FACULTY OF AGRICULTURE

Tarımda Hayvan Biyoteknolojisi, Genetiği Değiştirilmiş Hayvanlar, Tarımsal Biyoteknoloji, Hayvan Biyoteknolojisi, Epigenetik

Doç. Dr. Erdem Küçüktopçu
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

Yapay Zeka, Tarımsal Yapılar

MS

Prof. Dr. Mustafa Sağlam
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Toprak Fiziği, Toprak Bilimi ve Ekolojisi, Toprak Bilimleri ve Bitki Besleme (Diğer)

AA

Doç. Dr. Aydın Altop
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITESI ZIRAAT FAKÜLTESI ZOOTEKNI BÖLÜMÜ

Ziraat, Veterinerlik ve Gıda Bilimleri

Prof. Dr. Musa Kavas
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ, ZİRAAT FAKÜLTESİ

Genomik, Tarımda Bitki Biyoteknolojisi

Dil Editörleri

Okutman Özge Genç
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

İkinci Bir Dil Olarak İngilizce, Toplumsal Dilbilim, İngiliz ve İrlanda Dili, Edebiyatı ve Kültürü, Dünya Dilleri, Edebiyatı ve Kültürü (Diğer)

Prof. Dr. Serkan Şen
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Eski Türk Dili (Orhun, Uygur, Karahanlı)

DE

Prof. Dr. Deniz Ekinci
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY, FACULTY OF AGRICULTURE

Ziraat, Veterinerlik ve Gıda Bilimleri, Kimya, Biyokataliz ve Enzim Teknolojisi

Prof. Dr. Emrah Ekmekçi
ONDOKUZ MAYIS ÜNIVERSITESI

Dilbilim, Uygulamalı Dilbilim ve Eğitim Dilbilimi , Dil Çalışmaları (Diğer), İkinci Bir Dil Olarak İngilizce, Eğitim

İstatistik Editörü

SA

Doç. Dr. Samet Hasan Abacı
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

Zootekni, Genetik ve Biyoistatistik

İndeks Sorumlusu

Doç. Dr. Erdem Küçüktopçu
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

Yapay Zeka, Tarımsal Yapılar

Son Güncelleme Zamanı: 10 Mart 2026

DergiPark AKADEMİK

Türkçe Giriş

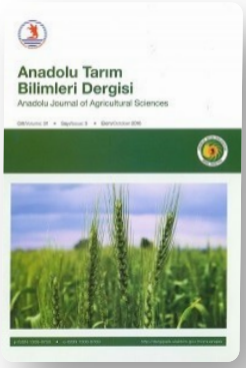

ISSN: 1308-8750
e-ISSN: 1308-8769

YAYIMCI: ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi

Yayın Modeli: Sürekli Yayın

Makale Gönder Hakemlik İsteği Gönder Keşfet

TR Dizin

+ Takip Et 116

PAYLAŞ

Hakkında

Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi tarımsal alanlarda yürütülen çalışmalardan üretilen orijinal makaleleri yayınlamakta olan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi yeni bulgular ortaya koyan erişilebilir ve uygulanabilir temel ve uygulamalı yöntem ve tekniklerin sunulduğu bir forumdur. Derleme makaleler kabul edilmemektedir. Sürekli yayın modelinde yayın yapan dergide tercihen ağırlıklı olarak İngilizce ve Türkçe (oransal olarak daha az) makaleler yayınlanmaktadır. Dergide yayınlanan makalelere, ULAKBİM DergiPark sponsorluğunda, CrossRef ile yapılan anlaşma gereğince DOI numarası tanımlanmaktadır.

Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi;

DOAJ

AGRICOLA

CrossRef

ProQuest

OJS

CAB Abstract

FAO AGRIS/CARIS

EBSCOhost

ULRICH’S Periodical Directory

NewJour

Cite Factor

Scientific Indexing Services

Open Academic Journals Index

Scilit

Directory of Research Journals Indexing

Cosmos

ULAKBİM-TÜBİTAK tarafından indekslenmekte/listelenmektedir.

Anadolu Tarım Bilimleri Dergisi yayınlayacağı bütün makaleleri için Creative Commons Atıf-Gayri Ticari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı (CC-BY-NC-ND) uygulamaktadır.

Son Güncelleme Zamanı: 30 Aralık 2025

Online ISSN: 1308-8769